

Razlika i komplementarnost muškarca i žene

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Današnja kateheza posvećena je središnjem aspektu teme obitelji: velikom daru koji je Bog dao ljudskom rodu stvaranjem muškarca i žene i sakramentom ženidbe. Ova i sljedeća kateheza odnose se na razliku i komplementarnost muškarca i žene, koji predstavljaju krunu stvaranja. Dvije koje slijede nakon njih bit će posvećene ostalim temama vezanim uz ženidbu.

Započinjemo kratkim komentarom na prvi izvještaj o stvaranju iz Knjige Postanka. Tu čitamo da je Bog, nakon što je stvorio svemir i sva živa bića, stvorio remek-djelo, to jest čovjeka, kojeg je stvorio na svoju sliku: "Na svoju sliku stvori Bog čovjeka, na sliku Božju on ga stvori" (Post 1, 27), tako se kaže u Knjizi Postanka.

Kao što svi znamo, spolna razlika prisutna je u mnogim oblicima života, u dugačkom nizu živih bića. Ali samo u muškarcu i ženi nosi u sebi Božju sliku i priliku. U biblijskom tekstu to se ponavlja tri puta u dva retka (26-27): muškarac i žena su Božja slika, njemu su slični. To nam govori da nije muškarac promatran zasebno Božja slika, niti je žena promatrana zasebno Božja slika, već kao muško i žensko, kao par, su Božja slika. Razlika između muškarca i žene nije zbog suprotstavljanja ili podređenosti, već radi zajedništva i rađanja, uvijek na Božju sliku i priliku. Iskustvo nas to uči: da bi sebe bolje upoznalo i skladno raslo ljudsko biće treba uzajamnost muškarca i žene. Kada to nije slučaj, vide se posljedice. Stvoreni smo zato da jedni druge slušamo i uzajamno se pomažemo. Možemo reći da bez uzajamnog obogaćivanja u tome odnosu – u misli i djelovanju, u osjećajima i radu, pa i u vjeri – njih dvoje ne mogu niti razumjeti do kraja što znači biti muškarac i žena.

Moderna i suvremena kultura otvorila je nove prostore, nove slobode i nove dubine za obogaćivanje razumijevanja te razlike. Ali je također donijela mnoge sumnje i mnogo skepticizma. Naprimjer, pitam se, nije li takozvana rodna teorija također izraz frustracije i rezignacije koja ima za cilj brisati seksualnu razliku jer se ne zna s njom suočiti? U opasnosti smo da napravimo korak unatrag. Uklanjanje razlike je, naime, problem, ne rješenje. Da bi riješili probleme u svom odnosu, muškarac i žena moraju više razgovarati, više jedno drugo slušati, bolje se međusobno upoznati i više se voljeti. Moraju se jedno prema drugom ophoditi s poštovanjem i prijateljski surađivati. S tim ljudskim temeljima, koji su poduprti Božjom milošću, moguće je planirati ženidbenu i obiteljsku zajednicu za cio život. Ženidbena i obiteljska veza je nešto ozbiljno, i to za sve, ne samo za vjernike. Želim pozvati intelektualce da ne zaobilaze tu temu kao da je to postalo nešto sporedno u zauzimanju za izgrađivanje slobodnijeg i pravednijeg društva.

Bog je povjerio zemlju savezu muškarca i žene: neuspjeh toga saveza oduzima svijetu ljubav i potamnjuje nebo nade. Zabrinjavajući znaci već postoje i već ih vidimo. Od mnoštva tih znakova želim ukazati na dva za koja smatram da za nas predstavljaju neodgodive obaveze.

Prvo: nema sumnje da moramo učiniti mnogo više za žene, ako želimo vratiti veću snagu uzajamnosti između muškaraca i žena. Nužno je, naime, da se ženu ne samo

više sluša, već da njezin glas ima stvarnu težinu, priznati ugled, u društvu i Crkvi. To je način na koji je Isus promatrao ženu u jednom okruženju koje je bilo nepovoljnije od našega, jer je u tim vremenima žena upravo bila građanin drugog reda, a Isus ju je promatrao na način koji baca jedno snažno svjetlo, koji osvjetljava jedan put koji vodi daleko, čiji smo prešli tek mali dio. Još nismo duboko shvatili ono što nam može dati ženski genij, stvari koje žena može dati društvu i nama: žena zna gledati stvari drugim očima koji upotpunjuju ljudsku misao. To je put kojim treba kročiti s većom kreativnošću i odvažnošću.

Drugo se promišljanje tiče teme muškarca i žene stvorenih na Božju sliku. Pitam se nije li kriza kolektivnog povjerenja u Boga, koje nam je donijelo toliko zla i zbog kojeg patimo od pomirenosti s nevjerom i cinizmom, povezana s krizom saveza između muškarca i žene. Biblijski izvještaj, s velikim simboličnom slikom zemaljskog raja i istočnoga grijeha, govori nam upravo da se zajedništvo s Bogom odražava u zajedništvu ljudskog para i da gubljenje povjerenja u nebeskog Oca ima za posljednicu podjelu i sukob između muškarca i žene.

Velika je odgovornost Crkve, svih vjernika, i prije svega vjernih obitelji, za ponovno otkrivanje ljepote nauma stvaranja koji utiskuje Božju sliku također u savez između muškarca i žene. Zemlja se ispunja skladom i povjerenjem kada se savez između muškarca i žene živi u dobru. A ako ga muškarac i žena zajedno traže jedno s drugim i s Bogom, bez sumnje ga nalaze. Isus nas otvoreno potiče na svjedočenje te ljepote koja je Božja slika.